

**Mesto Svidník, Mestský úrad vo Svidníku**

**Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom vo Svidníku**

Materiál na 6. zasadnutie Mestského zastupiteľstva vo Svidníku

**Informatívna správa o hygienicko-epidemiologickej situácii v meste Svidník**

Predkladá:

**Mgr. Helena Hrebeňaková**, regionálna hygienička

Návrh na uznesenie:

**vo vnútri materiálu**

Spracovala:

**Mgr. Helena Hrebeňaková**, regionálna hygienička

Stanovisko MsR zo dňa 2. marca 2015:  
MsR tento materiál prerokovala a zobrala na vedomie.

Stanovisko Komisie SZaB zo dňa 19. februára 2015:  
Komisia SZaB tento materiál prerokovala a zobrala na vedomie.

Svidník, 19. február 2015

## **NÁVRH NA UZNESENIE**

Mestské zastupiteľstvo vo Svidníku v zmysle zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

### **berie na vedomie**

Informatívnu správu o hygienicko-epidemiologickej situácii v meste Svidník.

## DÔVODOVÁ SPRÁVA

### 1. Zhodnotenie doterajšieho stavu.

V roku 2014 sme zaznamenali v skupine alimentárnych ochorení v okrese Svidník 3 rodinné výskyty. V 2 prípadoch sa jednalo o salmonelózu, 1 x kampylobakteriálna enteritída. Spolu ochorelo 6 osôb. U vírusových hepatítíd sme zaznamenali jedno ochorenie na VHA u 22 ročného muža. Ochorenie na VHB nebolo hlásené. V tomto roku sme zaznamenali 5 ochorení na chronickú VHC. V skupine nákaz preventabilných očkovaním sme v mesiaci júl zaznamenali epidemický výskyt 7 ochorení na parotitídu. V jednom prípade ochorenie bolo potvrdené serologicky, v ďalších prípadoch iba klinicky. Prípady boli hlásené z obcí Krajná Bystrá 2, Kružlová 1, Nižný Komárnik 1, Stročín 1 a mesto Svidník 2 prípady. Udávali kontakt s chorými z iných okresov. Zaznamenali sme 9 ochorení na čierny kašeľ, ktoré boli potvrdené serologicky. Hlásené boli 2 rodinné výskyty, kde ochoreli v jednom prípade 4 osoby a v druhom prípade 2 osoby. Ostatné ochorenia sa vyskytli sporadicky. V tejto skupine ochorení sme zaznamenali jedno ochorenie na pneumokokovú meningitídu u 46 ročnej ženy v mesiaci máj. Povinné očkovanie u preventabilných ochorení sa pohybovalo v rozmedzí 97 – 100 %. Epidémia akútnych respiračných ochorení a chrípke podobných ochorení v roku 2014 prebiehala v okrese Svidník v 2. až 6. kalendárnom týždni. Boli odoberané nasopharyngeálne výtery sentinelovými lekármi a u ťažkých hospitalizovaných pacientov s diagnózou SARI na oddeleniach nemocnice. Ochorenie SARI bolo hlásené u 3 pacientov z okresu Svidník a 4 z okresu Stropkov, laboratórne nebolo ochorenie potvrdené. Boli odobraté 4 vzorky TN a TH od sentinelových lekárov, všetky boli negatívne. U neuroinfekcií sme zaznamenali v mesiaci jún jedno ochorenie na aseptickú meningitídu u 9 ročného dieťaťa. Kultivačné a serologické vyšetrenia boli negatívne, preto ochorenie bolo uzavreté ako nešpecifikovaná vírusová meningitída. V skupine zoonóz sme zaznamenali 1 ochorenie na kliešťovú encefalitídu u 46 ročného muža. Ochorenie bolo sérologicky potvrdené - kliešť. encefal. IgG pozitívny. V epidemiologickej anamnéze – zaklieštenie pred 3 týždňami. Hlásené bolo 1 ochorenie v mesiaci december na hemoragickú horúčku s renálnym syndrómom u 35 ročného muža. Krv na hantan vírus - výsledky boli pozitívne. EA bola negatívna.

### Starostlivosť o životné prostredie vo vzťahu k zdravotnému stavu obyvateľstva.

V okrese Svidník je zásobovaných pitnou vodou z verejných vodovodov 77,2 % obyvateľov. Rizikovým je zásobovanie obyvateľov z povrchových vodných zdrojov. Po napojení na privádzač Medzianky – Svidník sa situácia v meste Svidník, Stropkov a Giraltovce zlepšila, nakoľko aj tieto mesta boli zásobované vodou z povrchových vodných zdrojov. Vodárenské toky sú ohrozené predovšetkým spláchnami poľnohospodárky využívaných území, odpadovými vodami zaústenými do vodných tokov bez predchádzajúceho prečistenia, ale aj priemyselnými odpadovými vodami. Nie je možné vylúčiť ani riziko havarijného znečistenia nebezpečnými latkami vrátane ropných látok z nákladnej automobilovej dopravy na cestách v bezprostrednej blízkosti vodárenských tokov alebo dokonca ich križujú. Vo Svidníku bolo odobratých počas roka 2014 15 vzoriek pitných vôd, u všetkých bola kvalita vody v poriadku. V meste Svidník bolo v prevádzke kúpalisko na ZŠ na ul. 8. mája, ktoré pozostáva z jedného plaveckého bazéna s recirkuláciou vody. Prevádzkovateľom je základná škola. V roku 2014 bolo kúpalisko v prevádzke 7 mesiacov. Na RÚVZ so sídlom vo Svidníku bolo predložených 5 laboratórnych výsledkov rozborov bazénových vôd z uvedeného zariadenia a 2 vzorky

boli odobraté pracovníkmi RÚVZ v rámci výkonu ŠZD. Z celkového počtu 7 vzoriek boli nevyhovujúce 2 vzorky /28,5 %, prekročené CHSK<sub>Mn</sub>/.. Ako zdroj vody je využívaný verejný vodovod mesta Svidník. Uvedený bazén v dopoludňajších hodinách sa využíva pre plavecké výcviky žiakov okresu Svidník a v popoludňajších hodinách je možnosť plávania pre verejnosť. Na LK vo Svidníku bolo odobratých 22 vzoriek, nevyhovujúcich bolo 5 vzoriek /22,72%/. Z prekročených ukazovateľov to boli kultivovateľné mikroorganizmy a CHSK<sub>Mn</sub>. Hodnoty TOC boli v bazénoch nižšie ako hodnota napúšťacej vody z dôvodu, že prevádzkovateľ na úpravu TOC v bazénovej vode používal Bikof – koagulant, ktorý je kvapalného skupenstva na báze zásaditého chloridu hlinitého.

### **Hygiena výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov.**

V meste Svidník je celkovo evidovaných 55 zariadení spoločného stravovania otvoreného typu, z toho 22 s poskytovaním stravovacích služieb, 23 zariadení s poskytovaním konzumácie nápojov, 12 zariadení s poskytovaním rýchleho občerstvenia / započítané aj stánky počas leta na kúpalisku / a 4 zariadenia spoločného stravovania /typ uzavretý/. V meste neevidujeme ani jednu prevádzku typu mliečny bar, zdravá výživa. V týchto zariadeniach bolo vykonaných 159 kontrol. V 9-tich zariadeniach boli zistené nedostatky, za ktoré boli uložené blokové pokuty resp. pokuty v správnom konaní. Z týchto zariadení bolo odobratých 34 vzoriek a to: z pokrmov rýchleho občerstvenia, z hotových pokrmov. Vo vyšetrovaných ukazovateľoch po mikrobiologickej a chemickej stránke boli vyhovujúce. V meste máme piatich výrobcov predávajúcich na maloobchodnej báze a to: 3 výrobné zmrzliny a 1 cukrárska výrobná a 1 výrobná lahôdkarských výrobkov. V týchto prevádzkach bolo v rámci výkonu úradnej kontroly vykonaných 12 kontrol, pričom boli v 3 prevádzkach uložené blokové pokuty za zistené nedostatky. Celkovo z týchto prevádzok bolo odobratých 15 vzoriek na laboratórne mikrobiologické a chemické vyšetrenie. Z uvedeného počtu odobratých vzoriek bola len 1 vzorka nevyhovujúca a to zmrzlina vyrobená teplou cestou pre prekročené najvyššie prípustné hodnoty kvasiniek.

### **Zariadenia pre deti a mládež.**

V Meste Svidník zabezpečujú výchovno-vzdelávaciu činnosť pre deti a mládež 3 typizované MŠ, 1 špeciálna MŠ, 1 špeciálna základná škola internátna, 1 súkromná špeciálna základná škola pri neziskovej organizácii „Náš Dom“, 4 plne organizovaných ZŠ, 1 ZUŠ, 2 gymnázia, 5 SOŠ, 3 súkromné jazykové školy a 1CVČ. Na všetkých typoch škôl je zabezpečené jednozmenné vyučovanie. V prevádzke je 1 ubytovacie zariadenie /školský internát pri SOŠ arm. Gen. L. Svobodu/. ZŠ na ul. 8. mája zabezpečuje aj prevádzku plaveckého bazénu s recirkuláciou vody, ktorý umožňujú plavecký výcvik – podľa harmonogramu aj pre žiakov iných škôl mesta a okolia, ako aj pre širokú verejnosť vo večerných hodinách. Počas prevádzky bazéna prevádzkovateľ predkladá každý mesiac rozbor laboratórneho vyšetrenia o kvalite bazénovej vody. V rámci ŠZD zamestnanci RÚVZ vykonávajú previerky, zamerané na prevádzkovú hygienu, spojené s odberom bazénovej vody na laboratórne vyšetrenie. V roku 2014 bola prevádzková hygiena na požadovanej úrovni a neboli evidované žiadne prípady plesňových ochorení, alebo iných ochorení, ktoré by súviseli s pobytom deti alebo dospelých na plavárni. Počet stravovacích zariadení pre deti a mládež sa oproti predošlému obdobiu nezmenil. Školské jedálne sú v prevádzke pri všetkých materských, základných školách a jednom gymnáziu. Študenti ostatných SŠ majú možnosť využívať stravovacie služby ŠJ pri SOŠ arm. Gen. L. Svobodu. V roku 2014 boli vykonané ŠZD a cielené mimoriadne kontroly z nariadenia ÚVZ SR v týchto zariadeniach. Kontroly boli zamerané predovšetkým na dodržiavanie hygienických požiadaviek, spojené s odberom vzoriek hotových jedál, hygienu, označenie a vysledovateľnosť mäsa používaného na prípravu hotových pokrmov a kontroly

zamerané na zhotovovanie jedálnych lístkov a pestrosť podávaných jedál. V zariadeniach s podávanou celodennou stravou boli kontroly spojené aj s odberom celodennej stravy. V jednom zariadení školského stravovania bol vydaný pokyn na odstránenie nedostatkov, ktoré sa týkali poškodenia pracovných stolov s dreveným povrchom a nefunkčnosti strojnotechnologického vybavenia. Súčasťou starostlivosti o deti a mládež je aj zabezpečenie vonkajších hracích plôch a výchovných zariadení, medzi ktoré patria pieskoviská. V meste je v prevádzke 33 pieskovísk v obytnej zóne, 3 pri materských školách a 1 pieskovisko na kúpalisku „Vodný svet“. Pieskoviská sa počas sezóny pravidelne čistia, prekopávajú, prehrabávajú, sú očíslované a označené výstražnou tabuľkou zákazu vodenia psov do pieskovísk. V rámci výkonu ŠZD a mimoriadnej kontroly bolo v meste Svidník odobratých 10 vzoriek piesku, z ktorých v jednej vzorke bolo zistené prekročenie najvyššie prípustného množstva vybraného parazitárneho indikátora, na čo bol prevádzkovateľ pieskoviska upozornený a boli vykonané príslušné opatrenia.

### **Starostlivosť o pracovné prostredie.**

V roku 2014 došlo k vzniku malých prevádzok v súkromnom sektore, ktorých činnosť je zameraná predovšetkým na obchodnú sféru, služby. Zaznamenali sme nárast počtu vzniku nových chránených pracovísk oproti minulému roku, kde nás 29 žiadateľov požiadalo o súhlas k ich zriadeniu v meste Svidník (v roku 2013 požiadalo 16 žiadateľov). Mesto Svidník vytvorilo pracovné miesta pre osoby so zdravotným postihnutím – kamerový systém, kancelária 1. kontaktu, ubytovňa na Ul. Nábrežnej a Ul. Sovietskych hrdinov, krytá plaváreň v priestoroch III.ZŠ na Ul. 8. mája. V meste Svidník evidujeme 3 organizácie, v ktorých zamestnanci vykonávajú práce zaradené do 3. kategórie rizika z hľadiska zdravotných rizík, ktoré je v súlade s Vyhláškou MZ SR č.448/2007 Z. z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach na zaradenie prác do kategórií. Rizikové práce sú vyhlásené v PSS SVIDNÍK, a. s., Nemocnica arm. generála L. Svobodu Svidník, a.s. a METAL CONTAINER, a. s.. V uvedených organizáciách je dohľad nad zdravím a pracovnými podmienkami zabezpečený pracovnou zdravotnou službou dodávateľským spôsobom. Celkovo je v týchto organizáciách zaradených do rizika 52 zamestnancov, z toho 0 žien. Najviac zamestnancov je exponovaných v riziku nadmerného hluku, t. j. 49 osôb. Najviac zamestnancov je exponovaných v organizácii PSS SVIDNÍK, a. s., celkovo 44 osôb, všetko muži. V roku 2014 sme v meste Svidník prešetrovali 1 podozrenie na chorobu z povolania vo firme Elektraghenda s. r. o. Svidník v profesii elektromechanik – choroba z povolania nebola uznaná, neboli šetrené žiadne podnety od občanov mesta. RÚVZ Svidník vydalo 4 rozhodnutia na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb a to odstraňovanie stúpacích potrubí v bytových jadrách a v čistiacej stanici Svidník.

### **Podpora zdravia.**

Oddelenie výchovy k zdraviu v roku 2014 realizovalo zdravotno-výchovné aktivity zamerané na zvyšovanie zdravotného uvedomenia obyvateľov mesta v oblasti zdravého životného štýlu a prevencie civilizačných ochorení formou odborného poradenstva a prednášok.

Aktivity boli zamerané pre deti MŠ, ZŠ, stredoškolákov a seniorov.

V rámci poradne zdravia sme obyvateľom mesta poskytli vyšetrenia RF SCCH, a to celkový cholesterol, glukózu, triglyceridy, HDL cholesterol, meranie krvného tlaku, % podkožného tuku prístrojom Omron, telesnú skladbu prístrojom Bodystat a množstvo CO v pľúcach fajčiara pomocou prístroja Smokerlyzer. Vyšetrenia boli realizované pri

príležitosti svetových dní a akcie Dni mesta. Informovanie obyvateľstva o zdravotno-výchovných aktivitách a medializácia aktuálnych tém v oblasti ochrany a podpory zdravia bola realizovaná v regionálnych novinách Dukla, Podduklianske novinky, na infokanále mesta Svidník a na internetovej stránke Regionálneho úradu verejného zdravotníctva vo Svidníku.

## **2. Rozbor príčin nedostatkov.**

Nedodržiavanie právnych predpisov zameraných na ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia.

## **3. Odôvodnenie navrhovaných opatrení a ich ekonomický dôsledok.**

Dodržiavanie príslušných právnych predpisov zainteresovanými subjektmi. Naďalej spolupracovať s inštitúciami, ktoré pôsobia pri formovaní zdravotného uvedomenia obyvateľstva (samospráva miest a obcí, školy, mimovládne organizácie, osvetové zariadenia, SČK, komunity, nadácie a iné).